

П'ЯТЕ ПОКОЛІННЯ КЕРІВНИКІВ КНР: ПРИКЛАД ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА ЦІНЬ ГАНА

THE FIFTH GENERATION OF THE PRC LEADERS: THE CASE OF QIN GANG'S POLITICAL LEADERSHIP

Ліпкан В.А.,

*доктор юридичних наук, професор,
докторант відділу правових проблем політології
Інституту держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України*

Сучасна політологічна наука має чимало напрацювань з питань політичного лідерства. Зазвичай їх пов'язують виняткового із функціонуванням демократичних режимів. Однак функціонування китайської моделі політичної меритократії доводить не лише право на її існування, а й певну ефективність і беззаперечні переваги, якими не можна нехтувати, які потрібні для вивчення і впровадження у сучасну модель геостратегії української держави.

Творення сучасної геостратегії є процесом політичної праці стратегічних архітекторів, від фаховості та рівня стратегічного мислення яких залежатиме досягнення цілей геостратегії. Питання політичного лідерства є важливим для Української держави з огляду на бідність пропозицій інтелектуальних та стратегічних лідерів зсередини країни, тому аналіз етапів формування політичних лідерів, їх шляхів поза контекстом демократичних виборів, є важливим з огляду на аналітичну цінність становлення особи політичним лідером. Стратегів не обирають, ними стають, тому в рамках даної статті, продовжуючи авторську тематику дослідження елементів геостратегії сучасного Китаю, робиться докладний аналіз одного з яскравих представників політичних лідерів п'ятого покоління – міністра закордонних справ КНР Цінь Гана.

У статті обстоюється авторська думка, що справжні стратегічні архітектори (політичні стратегічні лідери, стратіархи) мають володіти стратегічною візією, а не лише ставати служниками своїх вищих керівників або ж ухвалювати рішення на угоду електорату. Формування політичної системи має бути збудовано таким чином, щоб запобігати приходу до влади несистемних політиків, недалекоглядних і популістських політичних діячів (не стратегічних лідерів). Універсальність ідеї політичної меритократії полягає у тому, щоб концептуалізувати та глобалізувати ідеологему щодо фаховості на будь-якому напрямів суспільного розвитку, в тому числі і у політиці. Приклад *Цінь Гана* доводить, що ідеї політичної меритократії не є звуженими рамками маленьких міст чи провінцій, а можуть бути екстрапольовані на великі соціальні системи, держави і коаліції держав.

У статті масштабується і послідовно продовжується ключова авторська ідея щодо чіткого відділення геостратегії як окремої від геополітики теорії, доводиться абсолютне несприйняття і повне ігнорування різноманітних течій геополітики в практичній політиці КНР.

Авторська матриця теорії і практики геостратегії накладена на аналіз одного з політичних лідерів сучасного КНР, голови МЗС КНР – *Цінь Гана*. Аналізуються конкретні кейси, а також за допомогою методу геостратегічного моделювання формуються різноманітні сценарії розвитку КНР в різних контекстах та якостях.

Важливим є органічне поєднання даної статті із іншими авторськими статтями, в яких унаочнюється зміст різноманітних концепцій стратегічної невизначеності та ясності, визначаються можливості застосування даного досвіду для формування та розвитку безпекової, сильної, розвиненої Української держави, а також намічаються вектори розвитку власної геостратегії.

Ключові слова: геостратегія Української держави, політичне лідерство, стратегічна невизначеність, стратегічна ясність, зовнішня політика Китаю, п'яте покоління політичних лідерів КНР, політична система КНР, політична меритократія, стратегічна ідентичність, нова сингулярність, стратіарх.

Modern political science has many best practices in political leadership. They are usually associated exclusively with the functioning of democratic regimes. However, the functioning of the Chinese model of political meritocracy proves not only the right to its existence but also some effectiveness and undeniable advantages that cannot be neglected, which are necessary for the study and implementation into the modern model of the Ukrainian state's geostrategy.

The elaboration of modern geostrategy is a process of political work of strategic architects whose expertise and strategic thinking will depend on achieving geostrategy goals. The issue of political leadership is crucial to the Ukrainian state given the poverty of the offer of intellectual and strategic leaders from within the country; therefore, the analysis of the stages of the formation of political leaders and their paths outside the context of democratic elections is important in view of the analytical value of a person becoming a political leader. Strategists are not elected, they become them. Thus, in the framework of this article, expanding the author's research of geostrategy elements in modern China, a detailed analysis of one of the bright representatives of the fifth generation of political leaders – the Minister of Foreign Affairs of the People's Republic of China, Qin Gang – is conducted.

It is justified the author's opinion that genuine strategic architects (political strategic leaders, stratearchs) should have a strategic vision, and not just become servants of their supreme leaders or make decisions to please the electorate. The political system should be built in such a way as to prevent occasional politicians and short-sighted and populist political figures (non-strategic leaders) from coming to power. The universality of the idea of political meritocracy is to conceptualize and globalize the ideology of expertise in any direction of social development, including politics. The example of *Qin Gang*

shows that the ideas of political meritocracy are not limited to small cities or provinces, but can be extrapolated to large social systems, states, and coalitions of states.

The article expands and consistently continues the author's key idea regarding geostrategy as a separate theory from geopolitics and proves the total non-acceptance and complete ignoring of various directions of geopolitics in the practical politics of the People's Republic of China.

The author's matrix of the theory and practice of geostrategy is overlapped on the analysis of one of the political leaders of the modern PRC, the head of the Ministry of Foreign Affairs of the PRC – Qin Gang. Specific cases are analyzed, and various scenarios of the PRC development in different contexts and qualities are formulated using the method of geostrategic modeling.

An organical combination of the present article with other author's articles is important as it illustrates the content of various concepts of strategic uncertainty and clarity, determine the possibilities of applying this experience for the formation and development of a secure, strong, and developed Ukrainian state, as well outlines development vectors for the of original geostrategy.

Key words: geostrategy of the Ukrainian state, political leadership, strategic uncertainty, strategic clarity, China's foreign policy, the fifth generation of PRC political leaders, PRC political system, political meritocracy, strategic identity, new singularity, stratearch.

Аналіз публікацій. Багатоаспектність досліджуваної теми зумовлює звернення до низки між-дисциплінарних політико-правових досліджень науковців із Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України: *О. В. Скрипнюка, В. П. Горбатенка, О. М. Костенка, І. О. Кресіної, В. Ф. Сіренко.*

Важливе місце серед публікацій посідають роботи *О. Бабкіної, О. Майбороди, Г. Касьянова, О. Ковалю, Є. Перегуди, Ю. Пойти, І. Поліщук, О. Траверсе, О. Ярош,* авторів Інституту сходознавства НАН України та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса.

Однак окреме вивчення політичного лідерства Цінь Гана та його роль у функціонуванні п'ятого покоління політиків КНР в українському науковому сегменті не висвітлено. Більше того, дана стаття, зберігаючи логіку наступності в рамках формування методології теорії геостратегії, продовжує цикл дослідження геостратегічних сценаріїв розвитку України, і розвиває думки щодо концепції стратегічної невизначеності та стратегії стратегічної ясності, закладає новий науковий тренд щодо необхідності детального з'ясування політичної ролі стратегічних архітекторів (стратіархів) у процесі не лише вироблення, а й реалізації геостратегії сучасної Української держави.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У сучасних наукових політологічних дослідженнях замало уваги приділено розвитку концепції теорії геостратегії, складовим компонентом якої є з'ясування ролі політичних акторів та суб'єктів політики у процесі вироблення та реалізації геостратегії. Дана стаття є внеском у політологічну науку, оскільки окрім теоретичного наповнення, в ній вперше аналізуються конкретні приклади діяльності одного з політичних лідерів п'ятого покоління керівників КНР – *Цінь Гана.*

Подані висновки можуть бути екстрапольовані для розуміння ролі політичних лідерів та політичних еліт і мають бути корисними для формування геостратегії сучасної Української держави, форму-

вання та становлення інституту фахових і компетентних політичних лідерів української політичної еліти.

Мета статті полягає у визначенні змісту політичного лідерства *Цінь Гана* і його ролі і формуванні та реалізації зовнішньої політики КНР.

Для досягнення поставленої мети були поставлені та вирішені наступні наукові завдання: 1) визначено передумови формування стратегічних наративів політичного лідера; 2) проілюстровано тези політичного лідера і рівень їх конкретного втілення в практику міжнародних відносин; 3) сформульовано напрями екстраполяції отриманих даних для розвитку геостратегії сучасної Української держави.

Вступ. У Китаї з моменту його офіційного утворення як держави – 1 листопада 1949 року – збереглася до жовтня 2022 року традиційна форма приходу і відходу від влади, її передача на основі певних парадигмальних канонів. Кожна політична сила, яка приходила до влади, асоціювалася і представляла певний світогляд конкретного покоління політиків та управлінців, які мали власну теоретичну систему та методологічний інструментарій формування та удосконалення існуючої політичної системи та її інститутів, політичних відносин.

Фактично, *Сі Цзіньпін*, хоч і проголосив про побудову «соціалізму з китайської специфікою нової епохи», на практиці керівництво КНР, особливо через жорстку позицію колишнього міністра закордонних справ *Ван Ї*, фактично вступило у відкрити та неприховано не лише економічну, а й політичну, фактично – стратегічну конфронтацію із США, одним із варіантів якою може бути військовий збройний конфлікт. Чимало американських військових експертів попереджають відкрито про це, а в Стратегії національної безпеки від жовтня 2022 року, не Росія а саме Китай визначено головною загрозою для США.

І хоча *Ван Ї* 19 лютого 2022 року, під час свого останнього виступу в цій посаді на Мюнхенській безпековій конференції, висловив формальну підтримку Україні, заявивши про «необхідність

захисту її незалежності та територіальної цілісності», наголосивши, що Україна має бути мостом, який сполучає Захід і Схід, а не лінією боротьби між великими державами [1]; Китай як велика держава не вжила жодних практичних та реальних заходів, аби зупинити очільника московського режиму від початку варварської війни 24 лютого 2022 року.

Станом на початок 2023 року рівень практичної включеності КНР у припинення конфлікту не змінився: окрім закликів (невідомо: до кого, на кого вони спрямовані, хто адресат; і не зрозуміло з якою метою) «до миру», КНР так і не реалізувала свої потенції та амбіції як глобального гравця в світовій архітектурі безпеці. Замість участі у практичному врегулюванні війни, КНР нарощує напрями економічної взаємодії з РФ, педалює розвиток боргових зобов'язань Африканських держав, нарощуючи інфраструктурну залежність цих країн від КНР. Таким чином, іспит на реальне саме глобальне політичне лідерство, *Сі Цзіньпін* наразі не склав.

У даному розрізі, важливим є вивчення оточення лідера. Одним із впливових політичних лідерів п'ятого покоління виступає нинішній міністр закордонних справ КНР. Тому цікавим і корисним є звернення до аналізу світоглядних позицій нового очільника МЗС КНР (з 30.12.2022 р.) – *Цінь Гана*, який до цього обіймав посаду посла КНР в США.

Викладення основного матеріалу. Напередодні Нового Року – 30 грудня 2022 року – було усунуто з посади міністра закордонних справ КНР *Ван Ї* і призначено нового міністра закордонних справ – *Цінь Гана*, який до цього посідав посаду посла КНР в США.

Геостратегічний ландшафт для політичного маневрування китайських лідерів складний, адже пройшовши у XX столітті чимало перехресть, у XXI столітті людство опинилось на роздоріжжі: триваюча пандемія; глобальні каскадні економічні, фінансові та енергетичні кризи; назріваюча економічна рецесія; назріваючі регіональні конфлікти, ризики деглобалізації, кліматичні зміни.

Причому в кожній мові навіть з'явилися такі неологізми, які стали відлунням негативних тенденцій у світобудові і позначають нові несприятливі зміни суспільних політичних відносин [2]:

- **гангун** (кантонський діалект китайської) – сумне поняття, яке внаслідок безглуздої політики «однієї дитини», які змінила природний гендерний баланс чоловіків і жінок, внаслідок якого чоловіків стало набагато більше, приблизно перекладається як «гола гілка» і позначає чоловіка, який навряд чи одружиться та матиме родину через брак жінок;

- **вельтшмерц** (німецька) – неологізм укладено через поєднання двох німецьких основ *Welt* – «світ» і *Schmerz* «біль» і означає, що світ

може завдавати нам болю так само, як і голова (Kopfschmerzen) або живіт (Magenschmerzen); у легкому прояві – це «світова туга». У найгіршому – страшний екзистенційний біль, що занурує нас у розпач;

- **Cavoli riscaldati** (італійська) – буквально, «підігріта капуста», означає безглузді спроби відродити колишні відносини; реанімоване кохання не смакує так само, як і підігріта капуста. Це дуже пасує тим європейським політикам, котрі Україні пропонують мир на умовах московського режиму.

Який шлях обере Китай і його політичні лідери: продовжуватиме йти у чудове нове століття з новим усвідомленням і новою відповідальністю чи піддасться спокусі «збирати вугілля чужими руками», лише зі сторони озвучуючи галасливі та символічні наративи про «мир для всіх» та «спільноту єдиної долі», покращання інвестиційного клімату, послаблення ковідних обмежень та відкриття китайських ринків, насправді реалізуючи експансіоністську політику і через економіку прагнуть підкорити світ. Це не залежить від вибору китайського народу, а на пряму залежить від його політичного лідера – *Сі Цзіньпіна*. Це виняткового його відповідальність, як політичного лідера, який претендує на статус міжнародного лідера; також це відповідальність його найближчого оточення. Про одного найбільш яскравого представника цього оточення – нового очільника МЗС КНР – *Цінь Гана* – і підеться в цій науковій статті.

Цінь Ган – воїн-вовк, близька довірена особа президента Китаю *Сі Цзіньпіна*, бере на себе ключову роль на тлі високої напруженості між Вашингтоном і Пекіном через низку чутливих питань [3].

Я не поділяю оцінок окремих дослідників та експертів, які з призначенням *Цінь Гана* покладають на нього великі інтегративні надії і акцентують на відході КНР від РФ і повернення до конструктивного діалогу із США та ЄС. У зовнішній політиці Китаю слова і справи почасти мають різні відтінки і відповідно результати реалізації, які можуть бути по-різному інтерпретовані нами – європейцями, та китайцями.

На мій погляд, на тлі високої напруженості між Китаєм та США це призначення може носити двоїстий смисл:

- 1) з одного боку, *Цінь Ган* відомий серед американських політиків і йому набагато простіше буде знаходити спільну мову з найбільш чутливих питань, таким чином можна очікувати за даного сценарію певне пом'якшення відносин, охолодження політичного клімату і утягнення КНР в орбіту справжнього глобального лідерства, зокрема і стосовно практичного врегулювання та припинення війни Росії проти Української держави, а фактично – запобігання розвитку та реалізації багатьох загроз світовому порядку і глобаль-

ній безпеці. Адже на тлі цієї війни загострилися відносини між: Азербайджаном та Вірменією, Іраном та Ізраїлем, Північною та Південною Кореєю. Відчуваючи безкарність, світ починає дрейфувати в бік політичної турбулентності, мілітарного геостратегічного дискурсу [4] і саме політичне лідерство не лише США, ЄС, а й КНР, здатне скерувати цей потік у конструктивне русло;

2) з іншого боку, обізнаність нового міністра з особливостями та тонкощами внутрішньої політики США, зокрема механізмом утворення і формування рішень у сфері національної безпеки, уможливує на цій посаді вести більш злагожену та ефективну політику протистояння та результативній конфронтації США, використовуючи системний інструментарій і сукупну дипломатичну могутність зовнішньої політики КНР в якості міністра, а також сформоване внутрішнє лоббі зсередини США, де китайці за останній час отримало чимало конкурентних переваг і наразі, користуючись чисельними недоліками електоральної та представницької демократії чинять суттєвий, для багатьох пересічних громадян – непомітний, вплив на ухвалення рішень зсередини США в інтересах КНР. Проникнення китайців у сферу освіти, науку, військову сферу, розвідку, державні підприємства фактично стало політикою інкорпорації та інфільтрації китайців і державний апарат США. Тому не можна зкидувати китайців як високо ймовірну п'яту колону у гіпотетичному протистоянні США та КНР, яке за певних умов може статися уже в осяжному майбутньому.

Яскравим прикладом, є спроби Цінь Гана називати «нарративною западнею» ту політику, яку Китай обрав для Африки, здійснюючи там різноманітні інфраструктурні проекти, а фактично, формуючи «боргову ловушку», при цьому закликаючи інші держави-донори Африки до «полегшення боргового тягара відповідно до принципів спільних дій і справедливого розподілу тягара» [5]. Тобто коли йдеться про отримання вигод і переваг, про їхній справедливий розподіл Китай дипломатично замовчує, а ось борговий тягар пропонує поділити «справедливо». Осць такі дії і слова мають стати дуже ретельним предметом для політичного прогнозування дій очільника МЗС в тому числі і у сфері міжнародних відносин і напрямів та векторів руху КНР щодо США.

Яким шляхом піде Китай – залежить від Сі Цзіньпіна та його найближчого оточення. Як показує історія, різні варіанти призводять до різних результатів. Згідно з китайським прислів'ям: «Ранок визначає день, весна визначає рік, серце визначає життя». Тож не лише дії, а й передусім бездіяльність визначатимуть те місце, яке посидатиме Китай після формування засад для утворення нового світопорядку із новими учасниками, силами та центрами управління та балансу.

Стосовно Української держави, я, як науковець та аналітик аналізуватиму лише факти, а не ілюзії чи бажання.

По-перше, слід чітко та відверто розуміти, що **Цінь Ган ніколи не визнавав війни в Україні**, продовжуючи політику керівництва своєї країни щодо назви варварської війни московського режиму проти Української держави «конфліктом» або «кризою» [6]. Більше того, у цитованій статті ним акцентується на функціонуванні Шанхайської організації співробітництва, встановленні «Шанхайського духу»: взаємна довіра, взаємна вигода, рівність, консультації, повага до культурної різноманітності та прагнення до спільного розвитку. Але даний пан дуже спокійно обходить тему ролі даної організації у врегулюванні війни в Українській державі.

По-друге, Цінь Ган, уникає чітких відповідей та ролі КНР у припинення війни московського режиму проти Української держави. Зокрема, 13 січня 2023 року на конференції в Ефіопії, він знову вдався до притаманних китайській дипломатії наративів, наголошуючи на тому, що «відносини США та КНР не можуть бути відносинами суперництва або грою з нульовою сумою, в якій один програє, а інший виграє. За іншого випадку постраждають обидві сторони і весь світ; США та КНР мають мирно співіснувати і здійснювати співробітництво для досягнення взаємовигідних результатів, а також утримуватися від підризу інтересів третіх сторін, адже саме такий підхід відповідає тенденціям епохи і очікуванням міжнародної спільноти» [7].

Аналіз думок очільника МЗС КНР:

- Китай сам себе проголосив світовою державою;
- Китай постійно наголошує лише двох постулатах: вигода та користь;
- заклик до утримання від підризу інтересів сторін є демагогією: коли московський режим розпочав варварську війну проти Української держави, керівництво КНР ніяк не відреагувало на підризу інтересів нашої держави, утім почало говорити про необхідність «всебічного розгляду історичного контексту», врахування інтересів третіх сторін (РФ), «неподільність безпеки»;
- Китай бере на себе сміливість визначати «очікування» міжнародної спільноти. Цей крок є тривіальною спробою возвеличити себе на рівень світових лідерів, здатних формувати глобальну повістку дня, вирішувати світові проблеми в інтересах світової спільноти. Це не відповідає реальності, а прагнення КНР до лідерства, потребують не хмарних наративів, а чітких та прозорих в контексті визначеної мною концепції стратегічної ясності дій і отриманих результатів. За іншого випадку, вся ця балаканина стане цікавою лише для літераторів та філологів, але не матиме жод-

ного стосунку а тим більше впливу на реалізацію міжнародних відносин.

Відтак чітко **констатуємо**: очільник МЗС чітко продовжує політику *Сі Цзіньпіна* в контексті завоювання конкретних та чітких шляхів вирішення конкретних міжнародних проблем. Насправді КНР опікується лише власною вигодою, користю.

По-третє, спільнота єдиної долі, будується КНР якимось по-своєму, дуже дивно і вибірково, односторонньо, продовжуючи керівний стиль п'ятого покоління: власна вигода лише власна користь. Незважаючи на тотальну залежність КНР від продуктів харчової промисловості України, КНР не вважає навіть потрібним хоча б у своїй манері навіть проголосити концепцію будови сегмента українсько-китайської спільноти єдиної долі. Але все це робиться дуже успішно і показово з іншими державами. Так, наприклад, 20 січня 2023 року у телефонній розмові зі своїм індонезійським колегою *Р. Марсуді Цінь Ган* проголосив: «Слідуючи стратегічному керівництву лідерів обох держав, маємо сприяти поглибленню і активізації побудови *китайсько-індонезійської спільноти єдиної долі*» [8]. Тобто Китай не розглядає Україну в якості суб'єкта цього «суспільства єдиної волі»: чи то через відмову в суверенітеті нашої державі, чи то просто через забудькуватість, чи то через прогнозування реалізації планів московського режиму щодо поглинання Української держави. Без Української кукурудзи, пшениці, масла – Китай дуже швидко опиниться за горизонтом стійкості, і буде доведений до продовольчої небезпеки, голоду. Симетрична зовнішня політика України щодо КНР може мати наслідки передусім для КНР, оскільки залежність КНР від України є набагато більшою, ніж України від КНР.

По-четверте, *Цінь Ган, безпідставно критикує менталітет холодної війни і блокову конфронтацію.* Щодо першої тези: приписування характеру суперництва і послуговування «*менталітетом холодної війни*» у міжнародних відносинах є не даниною моді, а передусім тими наслідками і передусім милітаризацією КНР, її економічною експансією, в тому числі агресивним економічним зрабуванням Африканських країн, в тому числі її різкими заявами (які дуже чітко контрастують із загальними стратегічно невизначеними наративами зовнішньої політики лідерів КНР) щодо відсутності гарантій щодо незастосування сили тощо.

Відтак, суперництво відбувається передусім з боку Китаю.

Це Китай:

- прагне обігнати США;
- першим побудувати із РФ базу на Місяці, для доступу до природних ресурсів та спробою встановлення суверенітету на певних частинах Місяця;

- постійно впроваджує думку щодо єдиної сили та єдиного рушія розвитку світової економіки;

- прагне побудувати спільноту єдиної долі для власної користі та власної вигоди.

Тому спекулятивні спроби нав'язати старі ідеологеми нині не працюють серед компетентних фахівців політологів, особливо тих, хто розуміється на стратегічній культурі, та геостратегії, особливостях геостратегічного ландшафту, в тому числі й будови та генезі політичних думок лідерів КНР.

Щодо другої тези: блокової конфронтації. Передусім, потрібно застосовувати теорію Мао Цзедуну про причину та зв'язок, а також звернутись до засад конфуціанства, за допомогою яких, лідери КНР вийдуть на **причини утворення блоків, причини конфронтації**. Плутаючи або навмисно уводячи в оману деструктивними політичними кліше, свідомо невірною постулюючи конфронтацію як наслідок існування блоків, КНР сам себе наперед позбавляє можливостей до конструктивного діалогу з партнерами, світовими лідерами, а головне – сучасними системами безпеки, які на відміну від ШОС, мають досвід вирішення тих чи інших конкретних конфліктів. Так, цей досвід не завжди є позитивним, натомість він є.

Причиною утворення блоків стала небезпека нанесення однією більш могутньою державою поразки іншій. Зокрема НАТО було утворено як блок держав, які спільно захищатимуть одну з учасниць в разі нападу на неї СРСР, або будь-якого іншого.

За умови мирного співіснування, можливостей прогнозування балансу відносин, справедливих та партнерських відносин, існування блоків було б обмежене вирішенням багатосторонніх питань економічного, культурного та іншого *не військового* характеру. Тож існування реальної загрози та небезпеки і стало причиною утворення блоків.

Тож потрібно дивитись на те, **чому, наприклад, РФ завжди розглядалася як небезпека для інших країн.** **Відмічу:** Ні Чехія, ні Австрія, ні Данія, ні Індонезія, ні Гана, ні Аргентина, ні Австралія – саме Росія!

Тож причинно-наслідковий зв'язок тут чіткий і прямий: існування небезпеки з боку однієї держави призводить до необхідності іншим учасникам віднаходити коректні механізми забезпечення та гарантування власної безпеки. Одним із таких механізмів виступає утворення військових політичних блоків та союзів.

Більше того я повністю нівелюю тезу про блокову конфронтацію: як очільники московського режиму не прагнули утягнути блоку ОДКБ, ШОС до війни з Україною, наразі існує:

1) чітке *політичне явище*: війна РФ проти Української держави;

2) *юридичний факт*: порушення норм міжнародного права, здійснення геноциду, військових злочинів, актів міжнародного тероризму одним суб'єктом – Російською Федерацією;

3) *геостратегічний факт*: нині через варварську війну проти Української держави, відбувається переформатування глобальної системи безпеки, ревізія цінностей та принципів будови колективних систем безпеки, утворення засад для формування неосистем глобальної безпеки та світового порядку.

На практиці не існує конфронтації блоків: це ілюзія і вигадка політиків КНР, які вони прагнуть розповсюдити через ЗМІ і нав'язати дискусію щодо власних наперед хибних наративів.

Такі ілюзії у зовнішній політиці є наслідком ілюзій у внутрішній політиці, адже постійна екстраполяція методів управління власним населенням і спроби масштабування принципів управління на керівництво інших країн на інші нації, в тому числі українську історичну автохтонну державну націю – є безперспективними. Лідерство КНР має відбуватись не у царині формування розпливчастих наративів, а у площині реальній і конкретній, з урахуванням глобальних інтересів, а не лише вузькоутилітарних інтересів одного Китаю. За іншого випадку, відповідно до китайського прислів'я: «Якщо не визнаєш власної помилки – значить, зробиш наступну».

Я б сформулював питання по-іншому: **хто на сьогодні самостійно за своєї волі захоче за власною ініціативою бути у військовому блоці з КНР?**

Адже, порушуючи настанови *Мао Цзедун*, який відзначав, що «*будь-хто, хто прагне пожитися за чужий рахунок, обов'язково закінчує погано*», п'яте покоління керівників КНР діє відповідно до власної вигоди, власних інтересів, власної користі, прагнучи вирішити власні стратегічні завдання щодо розвитку КНР за рахунок інших держав світу.

Тож, якщо власні інтереси переважатимуть інтереси країн по блоку, то не немає гарантій того, що КНР захищатиме ту чи іншу державу. Гра слів «партнерські відносини», «союзницькі відносини» – не є цікавою країнам, які зацікавлені у конкретних та відчутних безпекових гарантіях. Особливо на тлі варварської війни московського режиму проти Української держави.

Застосування *методу геостратегічного моделювання* уможливило сформулювати декілька модельних ситуацій і спрогнозувати поведінку КНР в них.

Наприклад: дуже складно уявити участь КНР в військово-політичному блоці НАТО і відповідно участь КНР у військовій операції, наприклад проти Росії, якщо остання здійснить напад на Естонію. Щодо США такої невпевненості не існує: ст. 5 Статуту НАТО буде застосована мит-

тево. І РФ це знає, тому поки і не наважується йти на конфлікт та перевіряти слова одного з колишніх одіозних політичних лідерів РФ, що дана стаття є декларацією і ніколи не буде застосована.

Висновки. У статті чітко продемонстрована артикуляція прагнення КНР до глобального лідерства, утім проілюстровано фактичну незрілість політичного керівництва до даної ролі. Також акцентую, що *Цінь Ган* чітко та прямо вказує на таке: «Зрештою, нашою спільною метою є міцний мир, спільна безпека та спільне процвітання для 1,8 мільярда китайського та американського народу та 7,8 мільярда населення світу. Це історична відповідальність Китаю та Сполучених Штатів як двох великих країн» [9].

Останнє речення заслуговує на пильну увагу, адже фактично, майбутній на той момент міністр закордонних справ КНР за 4 доби до власного призначення відкрито визнає і відзначає лише на **дві великі держави: Китай та США.**

Таким чином, *Цінь Ган* чітко артикулює: **Китай не розглядає Росію в якості великої держави**, на якій лежить історична відповідальність за міцний мир, спільну безпеку та процвітання. Це є важливим з огляду на велике перезавантаження і бачення Китаєм не лише власного місця, а й передусім місця інших країн в цьому важливому процесі.

Зважаючи на викладене, висновую, що ймовірно, через моделювання дій КНР у зовнішній та безпековій політиці, **КНР:**

1) політичне лідерство п'ятого покоління КНР обмежене територією Китаю, а міжнародних відносинах – сегментом економічних відносин;

2) **не має здатності** до утворення військових блоків;

3) **не володіє системоутворювальними якостями** до утворення військових блоків;

4) **не має стратегічної потужності** для демонстрації корисності участі у військовому блоці за лідерства КНР;

5) **не спроможна розробити інтегральну ідеологію** для об'єднання навколо себе інших держав, оскільки постійний наголос лише на власних вигодах, інтересах, потребах користі, природньо відштовхують інші країни та лідерів, які наперед розуміють безперспективність розрахунку на військову допомогу КНР внаслідок потенційного збройного конфлікту;

6) **інтелектуальна не здатна до вироблення глобальних безпекових та дієвих геостратегічних стратегій та їх реалізації;**

7) **не має потенціалу за п'ятого покоління щодо становлення глобальним лідером** через хижачке та споживачке ставлення лідерів п'ятого покоління як до міжнародного співробітництва в цілому, так і щодо двосторонніх відносин зокрема.

Тож в цілому **констатую**: за Цинь Гана продовжується обігрування слів, використання сильних за формою наративів, але і надалі спостерігається повна відсутність навіть **натяків на фактичну діяльність** і як наслідок мною прогнозується відсутність результативності у сфері міжнародних відносин, зокрема і щодо України. Адже, як влучно відзначає М. Морарь: «Політичне лідер-

ство полягає в діях, направлених на зміну середовища» [10, с. 188].

Дій з боку Китаю щодо припинення війни проти України на разі немає. Певним чином є бездіяльність, але дій – немає.

А відсутність дій і відповідальності не лише за себе і свої інтереси – виключає претензії на лідерство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. На Мюнхенській конференції міністр закордонних справ Китаю підтримав Україну. URL: <https://socportal.info/ua/news/na-miunkhenskii-konferentcii-ministr-zakordonnikh-sprav-kitaiu-pidtrimav-ukrainu/>
2. Макдональд Фіона Спосіб мислення: 7 кумедних висловів у різних мовах. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-cul-45709429>
3. China names 'wolf warrior' as new ambassador to US. URL: <https://www.dw.com/en/china-names-xi-ally-wolf-warrior-as-new-ambassador-to-us/a-58682870>
4. Ліпкан В. А. Щодо необхідності творення геостратегічного дискурсу. *Політикус*. 2022. № 3. С. 34–41.
5. Цинь Ган отверг обвинения в создании так называемой "долговой ловушки" в Африке. URL: <https://russian.news.cn/20230112/21edd0cc45514674b8d4254fc8846261/c.html>
6. Qin Gang Chinese Ambassador: The Ukraine Crisis and Its Aftermath. 18 April, 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/chinese-ambassador-ukraine-crisis-and-its-aftermath-201867>
7. Африка – это большая площадка международного сотрудничества, а не арена соперничества крупных держав – Цинь Ган. URL: <https://russian.news.cn/20230113/dfd77b1993254721a77cc3a05e35f266/c.html>
8. Цинь Ган провел телефонный разговор с главой МИД Индонезии Р. Марсуди. URL: <https://russian.news.cn/20230120/85a87f7bd5c14411b95634906a253bc3/c.html>
9. Qin Gang Chinese Ambassador: The Ukraine Crisis and Its Aftermath. 18 April, 2022. URL: <https://nationalinterest.org/feature/chinese-ambassador-ukraine-crisis-and-its-aftermath-201867>
10. Морарь М. Політичне лідерство: проблеми теорії та методології. *Наукові записки*. Вип. 45. С. 177–190.